

**ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ**

ΔΣ44909122021

ΠΡΑΚΤΙΚΟ

**Συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Κ.Ε.Δ.Ε.
της 9^{ης} Δεκεμβρίου 2021**

Στην Αθήνα σήμερα, 9 Δεκεμβρίου 2021, ημέρα Πέμπτη και ώρα 11:00, συνήλθε σε συνεδρίαση, δια ζώσης και κατά τα προβλεπόμενα στις από 11 Μαρτίου 2020 (Α' 55) και 14 Μαρτίου 2020 (Α' 64) Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, τις, σε εφαρμογή αυτών, εγκυκλίους και τον Κανονισμό Λειτουργίας του Δ.Σ. της ΚΕΔΕ διά τηλεδιάσκεψης, το Διοικητικό Συμβούλιο της Κ.Ε.Δ.Ε., ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου της, κ. Δημητρίου Παπαστεργίου, Δημάρχου Τρικκαίων και υπό την προεδρία του.

Κατά τη συνεδρίαση παρέστησαν οι Δήμαρχοι: Αναστασιάδης Φίλιππος Παγγαίου, Αποστολόπουλος Ηλίας Παπάγου-Χολαργού, Ερωτόκριτος Μιχαήλ Ηρωικής Νήσου Κάσου, Ιωακειμίδης Γεώργιος Νίκαιας-Αγ. Ιωάννη Ρέντη, Κακαλή Μαρία Αγίου Ευστρατίου, Καλογιάννης Απόστολος Λαρισσαίων, Κάρναβος Δημήτριος Καλλιθέας, Κουκάς Κωνσταντίνος Μυκόνου, Κουκοδήμος Κωνσταντίνος Κατερίνης, Κυρίζογλου Λάζαρος Αμπελοκήπων-Μενεμένης, Κωνσταντέλλος Γρηγόριος Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης, Λυμπέρης Ιωάννης Ήλιδας, Μαλούτας Λάζαρος Κοζάνης, Μελετίου Νικόλαος Ασπροπύργου, Παπαναστασίου Γιώργος Αγρινίου, Τσιρογιάννης Χρήστος Αρταίων, Υδραίου Μερώπη-Σπυριδούλα Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων, Χρυσάφης Αλέξανδρος Σερρών και οι Δημοτικοί Σύμβουλοι: Αλεξόπουλος Γρηγόρης Πατρέων, Δημαρχόπουλος Χαράλαμπος Ξάνθης, Καφαντάρης Δημήτριος Πύλου-Νέστορος, Μαυραγάνης Αλέξιος Βριλλησίων, Μουράτογλου Ιωάννης Έδεσσας, Μπαρμπάκος Ευάγγελος Καλλιθέας, Μπίρμπας Δημήτριος Αιγάλεω, Τεντόμας Χρήστος Αθηναίων, Τζιαχρήστας Δημήτριος Δομοκού, Τσιάμης Ιωάννης Ορχομενού, Τσιαντής Δημήτριος Λίμνης Πλαστήρα.

Απών ο Δήμαρχος Αθηναίων Μπακογιάννης Κώστας.

Στη συνεδρίαση, επίσης, παρευρίσκεται η κα Θ. Αλεξίου, Δικηγόρος ΚΕΔΕ.

Αφού διαπιστώθηκε η απαρτία του Σώματος και γενομένης συζητήσεως, πάρθηκε η παρακάτω απόφαση:

Απόφαση 449^η

ΘΕΜΑ: Συζήτηση επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τίτλο: «Εθνικός Κλιματικός Νόμος – Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή».

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΕ άκουσε εισήγηση από τον κ. Γ. Παπαναστασίου, Πρόεδρο Επιτροπής Ενέργειας, Περιβάλλοντος και Διαχείρισης Απορριμμάτων της ΚΕΔΕ, σχετικά με το ανωτέρω σχέδιο νόμου και αφού έλαβε γνώση του κειμένου των Παρατηρήσεων – Προτάσεων της Επιτροπής,

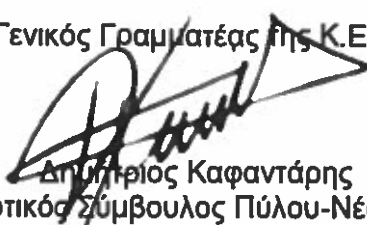
ύστερα από διαλογική συζήτηση,

Αποφασίζει ομόφωνα

Εγκρίνει τις Παρατηρήσεις – Προτάσεις της Επιτροπής Ενέργειας, Περιβάλλοντος και Διαχείρισης Απορριμμάτων της ΚΕΔΕ, επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τίτλο: «Εθνικός Κλιματικός Νόμος – Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή», οι οποίες επισυνάπτονται.

.....

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Ο Γενικός Γραμματέας της Κ.Ε.Δ.Ε.

Δημήτριος Καφαντάρης
Δημοτικός Σύμβουλος Πύλου-Νέστορος

Ο Γενικός Διευθυντής της Κ.Ε.Δ.Ε.

Ιωάννης Καραγιάννης

4

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

**ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΚΕΔΕ**

κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΑΓΡΙΝΙΟΥ

**Σχόλια και προτάσεις επί του Σχεδίου Νόμου
του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας
“Εθνικός Κλιματικός Νόμος – Μετάβαση στην κλιματική ουδετερό-
τητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή”**

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Δ.Σ. ΚΕΔΕ ΤΗΣ 09/12/2021

Με το παρόν Νομοσχέδιο τίθεται η βάση για τη δημιουργία ενός Εθνικού Κλιματικού Νόμου. Ενός Νόμου που στοχεύει στη μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Ενός Νόμου που αναδεικνύει τη σημαντικότητα και τις επικίνδυνες διαστάσεις της «κλιματικής αλλαγής», η αντιμετώπιση της οποίας αποτελεί μια σύνθετη και πολυδιάστατη διαδικασία που απαιτεί παρεμβάσεις σε ένα ευρύ φάσμα τομέων της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας. Με βεβαιότητα θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ότι τα ζητήματα του «κλίματος» και της «κλιματικής αλλαγής» θα είναι από κοινού με τα ζητήματα της «ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων» και της «κυκλικής οικονομίας» τα δύο μείζονα ζητήματα που θα απασχολήσουν τους Δήμους τα επόμενα χρόνια.

Σκοπός είναι:

- η δημιουργία ενός συνεκτικού πλαισίου για τη βελτίωση της προσαρμοστικής ικανότητας και κλιματικής ανθεκτικότητας της Ελλάδας και
- η διασφάλιση της σταδιακής μετάβασης της Χώρας, έως το 2050, σε κλιματική ουδετερότητα με τον πλέον περιβαλλοντικά βιώσιμο, κοινωνικά δίκαιο και οικονομικά αποδοτικό τρόπο

Προκειμένου να επιτευχθεί ο μακροπρόθεσμος στόχος για κλιματική ουδετερότητα, ορίζονται ως ενδιάμεσοι κλιματικοί στόχοι για τα έτη 2030 και 2040, η μείωση των καθαρών ανθρωπογενών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον πενήντα πέντε τοις εκατό (55%) και ογδόντα τοις εκατό (80%), αντίστοιχα, σε σύγκριση με τα επίπεδα του έτους 1990, λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (Ε.Σ.Ε.Κ.).

Με το εν λόγω επίσης Νομοσχέδιο θεσπίζονται μέτρα και πολιτικές για τη βελτιστοποίηση της προσαρμογής της χώρας στην κλιματική αλλαγή και τη διασφάλιση της πορείας απανθρακοποίησης της χώρας έως το 2050. Ειδικότερα:

- Θεσπίζονται μέτρα και πολιτικές για την ενίσχυση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή με το μικρότερο δυνατό κόστος.
- Ορίζονται ενδιάμεσοι στόχοι μετριασμού των ανθρωπογενών εκπομπών για το 2030 και το 2040.
- Δημιουργείται Μηχανισμός Κατάρτισης Προϋπολογισμών Άνθρακα για τους βασικούς τομείς της οικονομίας. Μία προσέγγιση που όπως αναφέρεται στο Νομοσχέδιο θα αφορά «στη μέγιστη συνολική ποσότητα των εκπομπών που επιτρέπεται να εκλυθεί σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο σε εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο επίτευξης των στόχων που θα τεθούν». Στο πλαίσιο αυτό εισάγεται ακόμη μια προσέγγιση – εκείνη του «Τομεακού προϋπολογισμού Άνθρακα» που αφορά στη «μέγιστη ποσότητα των εκπομπών που επιτρέπεται να εκλυθεί σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο από έναν συγκεκριμένο τομέα της οικονομίας στο πλαίσιο επίτευξης των στόχων που θα τεθούν».

- Τίθενται δείκτες παρακολούθησης της προόδου επίτευξης των σχετικών στόχων.
- Δημιουργούνται διαδικασίες αξιολόγησης της προόδου και αναπροσαρμογής των στόχων, καθώς και λήψης πρόσθετων μέτρων.
- Προβλέπεται η δημιουργία συστήματος διακυβέρνησης και συμμετοχής για την ανάληψη κλιματικής δράσης.
- Θεσπίζονται μέτρα για τον μετριασμό των εκπομπών από την ηλεκτροπαραγωγή, τον κτιριακό τομέα, τις μεταφορές και τις επιχειρήσεις.

Κατωτέρω σχολιάζονται τα βασικότερα Άρθρα του Σχεδίου Νόμου. Ειδικότερα:

- Με το Άρθρο 4 θεσμοθετούνται η Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ) και τα Περιφερειακά Σχέδια Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΚΠΑ), προκειμένου να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα και δράσεις. Σε συνέχεια αυτού, στο Άρθρο 5, καθορίζεται το ελάχιστο περιεχόμενο της Εθνικής Στρατηγικής για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ), η χρονική της διάρκεια και η διαδικασία υιοθέτησής και αναθεώρησής της, στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την αποφυγή και τη διαχείριση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Η Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ) θα ορίζει τη στρατηγική για τη χάραξη κατευθυντήριων γραμμών, οι οποίες θα εξειδικεύονται με τα Περιφερειακά Σχέδια Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΚΠΑ).
- Με το Άρθρο 6 καθορίζονται το ελάχιστο περιεχόμενο των Περιφερειακών Σχεδίων Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ), η χρονική τους διάρκεια και η διαδικασία υιοθέτησης και αναθεώρησής τους. Το ΠεΣΠΚΑ αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο που έχει ως στόχο την εξειδίκευση και ιεράρχηση των απαραίτητων μέτρων και δράσεων προσαρμογής σε περιφερειακό επίπεδο. Κάθε Περιφέρεια θα καταρτίζει Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ). Το ΠεΣΠΚΑ θα αποτελεί ολοκληρωμένο σχέδιο που θα προσδιορίζει και ιεραρχεί τα απαραίτητα μέτρα και τις δράσεις προσαρμογής σε περιφερειακό επίπεδο. Θα εγκρίνεται με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου, κατόπιν εισήγησης της οικείας Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού, μετά από γνώμη της Περιφερειακής Επιτροπής Διαβούλευσης και του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, το οποίο εισηγείται για τη συμβατότητα του ΠεΣΠΚΑ με τις κατευθύνσεις και τους στόχους της ΕΣΠΚΑ.

Από τα παραπάνω διαπιστώνονται τα εξής:

- Απουσιάζει εντελώς η εμπλοκή/ συμμετοχή των Δήμων στη διαδικασία κατάρτισης των Περιφερειακών Σχεδίων Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ). Οι Δήμοι της Χώρας είναι ίσως η μόνη βαθμίδα της Διοί-

κησης που είναι εγγύτερα στα ζητήματα της Κλιματικής Αλλαγής, είτε ως εμπλεκόμενοι με τα θέματα της διαχείρισης των απορριμμάτων, είτε ως εμπλεκόμενοι ή και ιδιοκτήτες ενός σημαντικού αριθμού κτιριακών υποδομών, είτε ως εμπλεκόμενοι με συναφή θέματα όπως Ηλεκτροκίνηση, Ενεργειακές Κοινότητες, Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, Βιωσιμότητα Πόλεων, Αστικό Πράσινο, κ.λπ., είτε ως εμπλεκόμενοι με λοιπούς τομείς που απαιτούν παρεμβάσεις για τον μετριασμό των εκπομπών άνθρακα. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί ότι οι Δήμοι της Χώρας αποτελούν και τη βαθμίδα της Διοίκησης που επηρεάζονται περισσότερο από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και των ακραίων μετεωρολογικών φαινομένων.

- Στο ΠεΣΠΚΑ θα προσδιορίζονται και θα ιεραρχούνται τα απαραίτητα μέτρα και οι δράσεις προσαρμογής σε περιφερειακό επίπεδο. Πρόκειται για μια κατά την εκτίμησή μας λανθασμένη προσέγγιση, αφού μόνον οι Δήμοι της Χώρας μπορούν στοχευμένα να θέσουν τις βασικές προτεραιότητες στα ζητήματα της «κλιματικής αλλαγής», σε εμπειρικό και όχι θεωρητικό επίπεδο, και πολύ περισσότερο να δημιουργήσουν συνέργειες με Δράσεις που υλοποιούν ή θα υλοποιήσουν. Με το ίδιο σκεπτικό δεν μπορεί οι Δήμοι να απουσιάζουν από την έγκριση των ΠεΣΠΚΑ, όταν την επόμενη ημέρα θα είναι εκείνοι που θα κληθούν να υλοποιήσουν τις ανάλογες δράσεις μετριασμού των εκπομπών ή προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή. Η διαδικασία, ως ορίζεται, εμπλέκει μόνον το Περιφερειακό Συμβούλιο, τη ΔΙΠΕΧΩ, την Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης και το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας. Τέλος, άστοχη εκτιμάται η προσέγγιση του ελάχιστου περιεχομένου των ΠεΣΠΚΑ, όταν ενδεικτικά, ζητείται να εκτιμώνται τα πιθανά κόστη υλοποίησης των μέτρων χωρίς την εμπλοκή των Δήμων ή να προσδιορίζεται η συνέργεια και μεταφορά τεχνογνωσίας μεταξύ ΠεΣΠΚΑ, ιδίως όμορων περιφερειών. Οι Δήμοι της Χώρας διαθέτουν σημαντική εμπειρία και τεχνογνωσία σε πολλούς τομείς που σχετίζονται με το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής και ως εκ τούτου θα πρέπει να αποτελούν τη βασική «δεξαμενή» μεταφοράς εμπειρίας και τεχνογνωσίας.
- Με το Άρθρο 7 επιδιώκεται, δια της θεσπίσεως τομεακών προϋπολογισμών άνθρακα, η ελαχιστοποίηση των συνολικών καθαρών εκπομπών που θα απελευθερωθούν στην ατμόσφαιρα στα χρονικά διαστήματα που μεσολαβούν μεταξύ των κλιματικών στόχων, η στενότερη παρακολούθηση της πορείας επίτευξης των στόχων αυτών, η κινητοποίηση και μεγιστοποίηση της ευελιξίας μεταξύ των τομέων της οικονομίας, καθώς και η βέλτιστη αξιοποίηση της τεχνολογικής προόδου, με γνώμονα την ελαχιστοποίηση του συνολικού κόστους για την εθνική οικονομία. Αναλυτικότερα, αρχής γενομένης από το 2023 για την περίοδο 2026-2030 (και στη συνέχεια ανά 5 έτη), προβλέπεται η θέσπιση πενταετών τομεακών προϋπολογισμών άνθρακα.

Από τα παραπάνω διαπιστώνονται τα εξής:

- Δεδομένου ότι, το άθροισμα όλων των τομεακών προϋπολογισμών άνθρακα θα ισούται με τον συνολικό προϋπολογισμό άνθρακα της Χώρας για την αντίστοιχη χρονική περίοδο, είναι σαφές ότι η άμεσα επηρεαζόμενη βαθμίδα της Διοίκησης θα είναι οι Δήμοι της Χώρας για τους λόγους που αναφέρθηκαν παραπάνω.
 - Δεδομένου ότι οι τομεακοί προϋπολογισμοί άνθρακα θα αφορούν στους τομείς: α) παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας, β) μεταφορές, γ) βιομηχανία, δ) κτίρια, ε) γεωργία και κτηνοτροφία, στ) απόβλητα, ζ) δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγή χρήσεων γης και δασοπονίας, δεν μπορεί να απουσιάζουν οι Δήμοι στην κατάρτισή τους. Η διαδικασία, ως ορίζεται, περιορίζεται στη Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, στην Ομάδα Εργασίας Παρακολούθησης Ε.Σ.Ε.Κ., στον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ) και στην Επιστημονική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή.
- Με το **Άρθρο 10** καθορίζονται γενικά μέτρα και πολιτικές για την επίτευξη των στόχων του Νομοσχεδίου. Ειδικότερα, καθορίζονται τα γενικά μέτρα και οι πολιτικές για την επίτευξη των ποσοτικών στόχων μετριασμού και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, βάσει των οποίων διαμορφώνεται το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (Ε.Σ.Ε.Κ.). Δεδομένου ότι, δύνανται να λαμβάνονται και να εφαρμόζονται μέτρα και πολιτικές για: α) τη μεγαλύτερη δυνατή μείωση της τελικής κατανάλωσης ενέργειας και την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης σε όλους τους τομείς της οικονομίας, β) τη μεγαλύτερη δυνατή διείσδυση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), γ) τη σταδιακή εξάλειψη όλων των ορυκτών καυσίμων και την υποκατάστασή τους από ΑΠΕ, δ) τη σταδιακή υποκατάσταση του φυσικού αερίου από ανανεώσιμα αέρια, όπως βιομεθάνιο και πράσινο υδρογόνο, ιδίως στις μεταφορές (και τη βιομηχανία), ε) την προώθηση της ηλεκτροκίνησης, στ) την προώθηση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας και της χρήσης μέσων μαζικής μεταφοράς, ζ) τη βελτίωση του ανθρακικού αποτυπώματος των κτιρίων και των υποδομών των αστικών και περιαστικών περιοχών και των οικισμών, η) τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τη διαχείριση των αποβλήτων, κ.λπ. είναι σαφές ότι το κύριο βάρος εφαρμογής των παραπάνω μέτρων και πολιτικών θα κληθεί να υλοποιήσουν οι Δήμοι της Χώρας, και μάλιστα τα αμέσως επόμενα χρόνια. Στο πλαίσιο αυτό απουσιάζουν διατάξεις σχετικές με την οργάνωση του τρόπου υλοποίησης, τους διαθέσιμους πόρους, τις δυνατότητες χρηματοδότησης για την υλοποίηση των συγκεκριμένων μέτρων/ πολιτικών για την κλιματική αλλαγή, κ.λπ.

- Με το Άρθρο 13 θεσπίζεται υποχρέωση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α' βαθμού να καταρτίσουν Δημοτικό Σχέδιο Μείωσης Εκπομπών (ΔηΣΜΕ), έως την 1η Ιανουαρίου 2023. Περαιτέρω καθορίζεται το περιεχόμενο των ΔηΣΜΕ, ο τρόπος εκπόνησης και υιοθέτησής τους, ο τρόπος υπολογισμού των εκπομπών, η περιοδική αναθεώρησή τους (ανά πενταετία) και τίθενται στόχοι μείωσης των εκπομπών με έτος βάσης το 2019. Παράλληλα, προβλέπεται η ετήσια παρακολούθηση του ανθρακικού αποτυπώματος των ΟΤΑ Α' βαθμού μέσω υποβολής σχετικής έκθεσης σε δημόσια προσβάσιμη ηλεκτρονική βάση δεδομένων που υλοποιεί και λειτουργεί ο ΟΦΥΠΕΚΑ, προκειμένου να εξασφαλιστεί η απαιτούμενη δημοσιότητα και διαφάνεια. Τέλος, ορίζεται ότι η εκπόνηση του ΔηΣΜΕ και οι επικαιροποιήσεις του αποτελούν προϋπόθεση για την αξιολόγηση προτάσεων των ΟΤΑ Α' βαθμού για την υλοποίηση προγραμμάτων, μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων στον τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας και της κλιματικής αλλαγής. Και επί των συγκεκριμένων διατάξεων είναι σαφές ότι το κύριο βάρος εφαρμογής των μέτρων και πολιτικών για την κλιματική αλλαγή θα κληθεί να υλοποιήσουν οι Δήμοι της Χώρας. Στο πλαίσιο αυτό αναδεικνύονται μόνο οι κυρώσεις προς τους Δήμους και απουσιάζουν διατάξεις σχετικές με την οργάνωση του τρόπου υλοποίησης, τους διαθέσιμους πόρους, τις δυνατότητες χρηματοδότησης για την υλοποίηση των συγκεκριμένων μέτρων/ πολιτικών για την κλιματική αλλαγή, κ.λπ.
- Με το Άρθρο 14 θεσπίζονται μέτρα μείωσης των εκπομπών από τα κτίρια. Ειδικότερα, από το 2023, απαγορεύεται η εγκατάσταση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης όπου υπάρχει επαρκώς διαθέσιμο δίκτυο φυσικού αερίου, από το 2025 απαγορεύεται η εγκατάσταση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης και από το 2030 απαγορεύεται η χρήση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης. Επίσης, προβλέπεται η υποχρέωση τοποθέτησης συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκά ή θερμικά ηλιακά συστήματα σε ποσοστό που αντιστοιχεί τουλάχιστον στο τριάντα τοις εκατό (30%) της κάλυψης σε οικοδομικές άδειες ειδικών κτιρίων (Ν. 4067/2012) με κάλυψη μεγαλύτερη των πεντακοσίων (500) τ.μ. που υποβάλλονται από την 1η .1.2023. Παράλληλα, προβλέπεται η δυνατότητα εξαίρεσης ορισμένων ειδικών κτιρίων για λόγους μορφολογικούς ή αισθητικούς και η σχετική διαδικασία για την έγκριση της εξαίρεσης από την ως άνω υποχρέωση. Τέλος, προβλέπεται ότι από το 2023, στο Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (Σ.Ε.Α.Κ.) να συμπεριλαμβάνεται ο υπολογισμός του ανθρακικού αποτυπώματος των κτιρίων και καθορίζεται η σχετική μέθοδος υπολογισμού του.

Οι παραπάνω διατάξεις εκτιμώνται ως θετικές. Αναδεικνύεται ωστόσο για μια ακόμη φορά πως το κύριο βάρος της εφαρμογής θα έχουν οι Δήμοι της Χώρας.

- Με το Άρθρο 15 ενδυναμώνεται η διάσταση του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή στην περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων. Οι συγκεκριμένες διατάξεις εκτιμώνται ως θετικές. Στο δε Άρθρο 16 θεσπίζονται μέτρα για τη μείωση των εκπομπών από τις πλέον ενεργοβόρες εγκαταστάσεις. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι τα έργα και οι δραστηριότητες της 4ης, 6ης, 7ης και 8ης Ομάδας της ΥΑ 37674/2016 (Β' 2471) απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και της 9ης Ομάδας της ΥΑ 92108/1045/Φ.15/2020 (Β' 3833) απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας υποχρεούνται σε κατ' ελάχιστον μείωση εκπομπών τριάντα τοις εκατό (30%) έως το 2030 σε σχέση με το 2022. Διευκρινίζεται ότι στα έργα της 6^{ης} Ομάδας περιλαμβάνονται οι εγκαταστάσεις και τα έργα αστικής ανάπτυξης, κτιριακού τομέα, αθλητισμού και αναψυχής. Συνεπώς τα επόμενα χρόνια θα κληθούν οι Δήμοι να υλοποιήσουν σημαντικές παρεμβάσεις προκειμένου να επιτύχουν τους στόχους που διατυπώνονται.
- Με το Άρθρο 19, προκειμένου να περιοριστούν οι οικονομικοί κίνδυνοι που απορρέουν από την κλιματική αλλαγή, θεσπίζεται η υποχρέωση από το 2025 όλα τα νέα κτίρια που βρίσκονται σε ζώνες υψηλής τρωτότητας να ασφαλίζονται υποχρεωτικά. Ως ζώνες υψηλής τρωτότητας θεωρούνται οι περιοχές που βρίσκονται σε ζώνες δυνητικά υψηλού κινδύνου πλημμύρας και εμπίπτουν στο σενάριο πλημμύρας υψηλής πιθανότητας, καθώς και αυτές που βρίσκονται πλησίον δασικών περιοχών που χαρακτηρίζονται από υψηλό κίνδυνο πυρκαγιάς. Οι περιοχές αυτές καθορίζονται με απόφαση του οικείου Γενικού Διευθυντή Δασών, λαμβάνοντας υπόψη το είδος της δασικής βλάστησης, την πυκνότητά της, την απόσταση από τα κτίρια και τις κλιματολογικές συνθήκες της περιοχής.
- Με το Άρθρο 22, λαμβάνονται μέτρα για την παροχή οικονομικών κινήτρων και συγκεκριμένα τη ρύθμιση των ζητημάτων φορολογικών αποσβέσεων για επενδύσεις που συμβάλλουν σημαντικά στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής. Ειδικότερα προβλέπεται ο διπλασιασμός των αποσβέσεων κατ' αναλογία υφιστάμενου μέτρου του ν. 4172/2013 για την ενίσχυση άλλων περιβαλλοντικών επενδύσεων. Μεταξύ άλλων αναφέρεται: *«Το κόστος που είναι συναφές με την αναβάθμιση των Κέντρων Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ), με την ενεργειακή απόδοση, με την εξοικονόμηση νερού ή με επενδύσεις που χαρακτηρίζονται ως συμβάλλουσες σημαντικά στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 και τις σχετικές κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, αποσβε-*

νεται με τους συντελεστές του πίνακα της παρ. 4, προσαυξημένους κατά ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%). Σε περίπτωση που ο αρχικός συντελεστής απόσβεσης είναι ανώτερος του δέκα τοις εκατό (10%), ο προσαυξημένος συντελεστής δεν δύναται να υπερβαίνει τις δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες».

- Με **Άρθρο 23**, προς υποστήριξη της ΕΣΠΚΑ, συστήνεται Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή από το Υπουργείο Κλιματικής κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, το οποίο αποτελεί ανοιχτό δίκτυο ανταλλαγής πληροφοριών και ενημέρωσης. Περαιτέρω, καθορίζονται οι συμμετέχοντες σε αυτό, το ειδικότερο αντικείμενό του και ο τρόπος λειτουργίας του. Μεταξύ άλλων αναφέρονται και τα εξής: **«Το Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή δύναται να ζητεί τη δωρεάν παροχή στοιχείων, πληροφοριών και εργαλείων που εξυπηρετούν τον σκοπό του, από κάθε δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα, που λαμβάνει εθνική ή ενωσιακή χρηματοδότηση για την παραγωγή αυτών των στοιχείων και πληροφοριών ή την ανάπτυξη της λειτουργίας αυτών των εργαλείων».**
- Με το **Άρθρο 24** διασφαλίζονται η ευρύτερη δυνατή ενημέρωση και διαβούλευση με το ενδιαφερόμενο κοινό για ζητήματα μετριασμού και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, καθώς και η υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τις επιπτώσεις και τους κινδύνους της κλιματικής αλλαγής, μέσω ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας που δημιουργείται στον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ). **Στο φόρουμ που δημιουργείται συμμετέχουν εκπρόσωποι δήμων, περιφερειών, πανεπιστημίων, περιβαλλοντικών μη κυβερνητικών οργανώσεων, επιχειρήσεων, επαγγελματικών οργανώσεων, συνδικαλιστικών φορέων, προς τον σκοπό διαβούλευσης επί βασικών αποτελεσμάτων της ετήσιας έκθεσης προόδου, της πρότασης της Κυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Ουδετερότητα για τους τομειακούς προϋπολογισμούς άνθρακα, κ.λπ. Θετικά κρίνεται η συγκεκριμένη διάταξη αλλά δεν καλύπτει τις ανάγκες της θεσμικής συμμετοχής των Δήμων στα ζητήματα της κλιματικής αλλαγής. Μια συμμετοχή που επιβάλλεται από το βάρος που αναμένεται να σηκώσουν τα επόμενα χρόνια από την εφαρμογή μέτρων/ πολιτικών για το Κλίμα. Τα προαναφερθέντα ισχύουν και για την εξής διάταξη:** **«Η Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, σε συνεργασία με τον ΟΦΥΠΕΚΑ και το Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, κατόπιν διαβούλευσης με σχετικούς κρατικούς, περιφερειακούς ή δημοτικούς φορείς, Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, δίκτυα πολιτών, περιβαλλοντικές μη κυβερνητικές οργανώσεις, καθώς και επιστημονικές οργανώσεις, σχεδιάζουν και υλοποιούν**

στοχευμένες δράσεις και εκστρατείες ενημέρωσης για το κοινό, με στόχο τη βελτίωση της κατανόησης των εννοιών που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή και την ανάδειξη της σημασίας συλλογικής δράσης και ενεργοποίησης των πολιτών για την αναχαίτιση των επιπτώσεών της».

- Με το Άρθρο 26 προβλέπεται ο τρόπος με τον οποίο οργανώνεται η κλιματική διακυβέρνηση τόσο σε θέματα μετριασμού όσο και σε θέματα προσαρμογής. Θετική κρίνεται η συμμετοχή της ΚΕΔΕ στο προτεινόμενο Εθνικό Συμβούλιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠ).
- Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι στο παρόν Νομοσχέδιο, στο Άρθρο 12 αυτού έχουν ενσωματωθεί διατάξεις σχετικές με την Ηλεκτροκίνηση. Προκειμένου να επιταχυνθεί με προβλέσιμο για την αγορά τρόπο η διείσδυση της ηλεκτροκίνησης, με σημαντική ωφέλεια τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στις πόλεις, με το Άρθρο 12 λαμβάνονται μέτρα για την προώθηση οχημάτων πολύ χαμηλών ή μηδενικών εκπομπών, με έμφαση στους επαγγελματικούς κλάδους που χαρακτηρίζονται από υψηλό αριθμό οχηματοχιλιομέτρων.

Στην παρ. 3 γίνεται αναφορά στο Εθνικό Σχέδιο για την Ηλεκτροκίνηση με σκοπό τη διασφάλιση επαρκούς αριθμού δημοσίως προσβάσιμων σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων.

Στην παρ. 4 δίνεται η δυνατότητα παράτασης της καταληκτικής ημερομηνίας εκπόνησης Σχεδίων Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (Σ.Φ.Η.Ο.) της 31ης.3.2022 για τις περιοχές που δεν ανήκουν στις αναφερόμενες στην παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. 4710/2020 (Α' 142), δηλαδή στις περιοχές που δεν ανήκουν στους δήμους μητροπολιτικών κέντρων, μεγάλων και μεσαίων ηπειρωτικών δήμων, δήμων πρωτευουσών περιφερειακών ενοτήτων, καθώς και μεγάλων και μεσαίων νησιωτικών δήμων. Η αναγκαιότητα της εν λόγω ρύθμισης προέκυψε λόγω της υφιστάμενης κατάστασης, δεδομένων των υγειονομικών συνθηκών και των μέτρων προς αποφυγή της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19. Η προθεσμία δύναται να παρατείνεται με την απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. 4710/2020, δηλαδή με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, εφόσον συντρέχουν δικαιολογητικοί λόγοι αδυναμίας εμπρόθεσμης εκπόνησης Σ.Φ.Η.Ο., όπως επιτακτικοί λόγοι αντιμετώπισης σοβαρού κινδύνου δημόσιας υγείας που συνίστανται στη μείωση του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19.

Στην παρ. 5 ρυθμίζεται η διαδικασία εγκατάστασης σημείων επαναφόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων (Η/Ο) επί του οδοστρώματος, σε προαύλιους χώρους ναών, κ.λπ., προκειμένου να μην επέλθει οιαδήποτε καθυστέρηση στην εγκατάσταση αυτών λόγω της ενδεχόμενης παράτασης και με στόχο την άμεση προώθηση της ηλεκτροκίνησης.

Τέλος, στην παρ. 6 ορίζεται ότι, αναφορικά με την πώληση καινούργιων επιβατικών οχημάτων και ελαφρών επαγγελματικών οχημάτων, από το 2030 επιτρέπεται η πώληση μόνο οχημάτων μηδενικών εκπομπών.